

תעודתו של חיל-הרגלים*

לפני המלחמה הנוכחית, ועוד בתחילת המלחמה, התעוררו לעתים ספקות לגבי חיל-הרגלים, אם עוד יש תוקף לדעה, כי הוא-הוא החיל השולט במה הידיעה, בשדה הקרב. כתוצאה מזה באה הדרישה להקטין את התקן לימי-מלחמה של חיל-הרגלים, אבל עוד בטרם החלה ההתקפה הגרמנית בצרפת, באו כבר דרישות דחופות מזירת-המלחמה להגדיל את כוחו של חיל-הרגלים, או הגדילו את עצמתה של כתת הרגליים משבעה עד עשרה אנשים. אמנם, גם בעצם ימי המלחמה נעשו נסיונות לשנות את מבנה הדיביזיה ולהקטין את מספר בריגדות הרגלים שבה (מ-3 ל-2) ע"י החלפת אחת מהן בבריגדת טנקים**. אבל הנסיון בקרבות הוכיח שהכרחי להרבות, ולא להפחית, בחיל-הרגלים, כדי לנצח במערכה. גם בהווה, כאשר גם בעבר, הוכיח חיל-הרגלים כי הוא-הוא החיל העיקרי בשדה הקרב.

בדעתי לתאר בקצרה את תפקידו של חיל-הרגלים, אחר-כך לבחון מה הן התכונות המכשירות אותו למלא את תפקידו ומה הם המתודים לשימוש בתכונות אלו בעבר וכויום.

את תפקידו של חיל-הרגלים אפשר להגדיר בקצרה, והוא: לבוא במגע עם האויב ולהשמידו. הארטילריה אינה יכולה לגרש אויב עקשני מעמדותיו ע"י הרעשה, וכן אין בכוחה בלבד לעצור התקפת אויב. כוח השריון אינו יכול להשמיד, קמעונית אויב שכוחותיו פזורים, אף לא להחזיק בשטח כבוש; פעולתו מוגבלת ע"י מבנה השטח והתחבולות-שכנגד, כמו: התותח האנטי-טנקי והמוקש. חיל-הרגלים הוא החיל היחיד אשר בהתקפה יוכל לפעול ולהגיע אל האויב לכל מקום, ובתגובה יעצרו בהחלט בעצמת האש שלו, כלומר-בנשק הקל. ומכאן שההכרעה הסופית בשדה-הקרב תלויה בחיל-הרגלים, ועל כן תלוי בו גם גורלה של כל המלחמה. אני קובע זאת אף על פי שאני מעריך את כל סוגי הנשק האחרים, שבהם נעזר חיל-הרגלים בכדי להשיג את מטרותיו, והיה סובל קרבות מרובים מנשוא אלמלא תמיכה זו. הכרחי תיאום מהודק בין כל סוגי-החיל ומאמץ משותף - כדי להתגבר על האויב בשדה-הקרב, אבל השלמת ההישגים ומצוי ההצלחה הם-הם תעודתו של חיל-הרגלים.

* לפי הריצאה ב"חברת השירותים המלכותיים המאוחדת", בשלהי 1943, של מ.ד.ג. וילסון, המנהל לעניני חיל-הרגלים במיניסטריון המלחמה. - המער.

** במקור "Army Tank Brigade"; פירושו: אחת מבריגדות הטנקים, האיטיים יחסית אך כבדי-השריון, שנועדו לסיוע לחיל-הרגלים בראש וראשונה. בריגדות כאלה עומדות לרשות מפקדת הארמיה, לצרפן אל מבני-הרגלים בהתקפות - לתבדיל מחטנקים שבדיביזיות השריון, שנועדו בעיקר לביצוע תפקידים עצמאיים יותר, ומכאן - כינויו. - המער.

במלחמה זו יש הרבה דוגמאות לסיוע הדדי ושיחוף פעולה של כל החילות הפועלים למטרה משותפת אחת. כך עזר חיל-הרגלים לחפריים ליד אל-עלמין, לפרוץ פרצות בשדות המוקשים שרוחבם היה 6.500 מ', ויחידות חיל-השריון-המלכותי סיכנו את עצמן לא פעם בעזרם לחיל-הרגלים לכבוש את מטרתו או להתבסס בהן לאחר הכיבוש.

האש והתנועה

כדי שחיל-הרגלים יוכל למלא את תפקידו — לבוא במגע עם האויב ולהשמידו, — ברור הוא כי יש הכרח בתנועה. ודאי, שהאויב יעשה כל מה שבידו, כדי למנוע תנועה זו, אם באש ואם באמצעים אחרים. תנועתנו אנו אפשרית, איפוא, ע"י חיפוי קרקע או בחיפוי של אש*. מובן שהאויב יבחר לו עמדות המונעות את האפשרות של תנועתנו אליו בחיפוי הקרקע, ולכן יש חשיבות ממדרגה ראשונה ליכולתנו ליצור את כמות האש ההכרחית כדי לאפשר את תנועתנו. בעיה זו של אש ותנועה הונחה מאז ביסוד הטקטיקה של חיל-הרגלים, ובלי שני אלה לא יוכל חיל-הרגלים לבצע את תפקידו.

אני רואה במלחמה המודרנית שלושה שלבים של תנועה-התקדמות, וכל אחד מהם מחייב לערוך תכנית-אש המיוחדת לו — וארגון חיל-הרגלים המותאם לכך. ואלה השלבים: מסע ההתקרבות, ההשתערוט, וקרב גוף-אל גוף. כל האמון המודרני של חיל-הרגלים שלנו מכוון עכשו למיוג מלא של אש ותנועה בכל שלבי-הקרב של חיל-הרגלים, כך, שאש האויב לא תפריע אף לרגע את תהליך התקדמותו של חיל-הרגלים לקראת קרב גוף-אל-גוף. בכל שלבי התנועה יש עקרון מדריך אחד לחיל-הרגלים, והוא: להשיג עליונות אש באותו מקום שבו מבקשים להשיג את הנצחון הטקטי. כדי להגיע לכך, יש להפעיל נגד האויב את כל כלי הנשק של חיל-הרגלים, נוסף על אלה של החיילות המסייעים, לא רק בדרגות הראשונות של ההתקפה, אלא עד הרגע האחרון האפשרי, כך שחיל-הרגלים יוחדר ממש ע"י האש לתוך מערך האויב. כלי הנשק תלוי-המסלול**, בגלל האיזור המוכה הרחב שלהם, אינם יכולים לחפות על השלב האחרון של ההתקדמות. אשר לנשק שטוח-המסלול*** הרי אם היורה בוחר לו עמדה שממנה יוכל לראות את התקדמות חיל-הרגלים, יכול הוא להוסיף לירות אל מטרתו שבמרחק מועט

* ישנן כידוע, עוד שלוש צורות-חיפוי לתנועה: (1) חשכת הלילה; (2) ערפל, טבעי או מלאכותי; (3) תובלת אנשים וכלים (חיל-הרגלים, חיל-מהנדסים, תותחנים ועוד) ברכבי-ג'יפ משוריינים — להבדיל מטנקים לוחמים — המער.

** בארטיילריה — התוביצרים; בחיל-הרגלים — המרגמות לסוגיהן; בנשק-הפרט — רימוני הרובה והיד; כולם — למעלה נגד מטרת שמעבר למחסה טבעי או מלאכותי. — המער.

*** בארטיילריה — התותחים; בחיל-הרגלים — כלי-היריה האנטומטיים והרובה; וכן כלי-היריה האנטי-טנקיים. — המער.

לפני הצבא המתקדם – ועד רגע ההתנגשות ממש. חיפוי קרוב ומהודק זה ע"י כלי הנשק בעלי מסלול-התעופה השטוח מחייב שהמקלע יהיה בשעת הקרב בשורות הקדמיות ביותר, כך שיוכל ללוות את ההסתערות על המטרה מטווח קרוב ועד לרגע האחרון. ובמידה שכלי הנשק שטוחי-המסלול ידעו לשמור על כושר תנועתם גם במהלך-הקרב, אפשר יהיה להציבם בעמדות שתאפשרנה את מילוי תפקידם – לרוב בעמדות אגפיות במקצת; פעולת אש כלי נשק כבדים יותר (מכונות-יריה ותותחי חיל-רגלים) אפשרית מעמדות נישאות, מעל לראשו של צבא אותו הצד עצמו.

ארגונו של חיל-הרגלים החדש

החיילות המסייעים-ארטילריה וטנקים-נותנים את חלקם לכושר התנועה של חיל-הרגלים. אבל זה האחרון צריך להיות מוכן לפלס את דרכו בקרב ולהתנגש עם האויב בנשקו-הוא. למטרה זו מותאמים המבנה וכוח האש של חיל-הרגלים של זמננו. בארגון זה צריך לשמור על שווי המשקל בין כוח האש, כוח ההלם ויכולת התמרון. אם לבדוק את העיקרון הזה ביחידות-המשנה השונות נוכל לראות איך הוגשם הדבר. כל כיתה של חיל-הרגלים מכילה, נוסף על הרובים, את האש האבטומטית של מקלע-ה"ברן", כדי לתת את ההיקף הדרוש לעצמת האש. נוסף על כך יש לכל מחלקה של חיל-הרגלים תוספת תמיכה באש תלולת-המסלול של המרגמה בעלת "2". לעתים קרובות מקצים לפלוגה את האש הנוספת, שטוחת-המסלול, של מקלעי-ה"ברן" אשר לכתת "נושאי-הברנים" * והאש תלולת-המסלול של המרגמות בעלות "3", בשעה שלרשות הבטליון עומדת שארית מחלקת "נושאי-הברנים" ומחלקת המרגמות בעלות "3" אשר לו. וכדי לשמור על יכולת-התנועה מול כוח משורין, מצרפים עתה לבטליון תותחים א.ט. בני 6 ליטרות.

צריך לשמור על הגמישות הטקטית של הבטליון; אבל בינתיים התברר שהוא נזקק לתוספת של כוח אש, לשם סיוע ישיר מקרוב בשעת הקרב. כוח-מסייע זה מן ההכרח שיהא נמצא מיד להדרשו. לכן, הוכנסו כוחות אלה לתוך ארגונה של בריגדת-הרגלים, לרשותו של מפקד הבריגדה, ע"י יצירת יחידות-הסיוע אשר לבריגדה. מכאן שבריגדת חיל-הרגלים מגמתה להיעשות החטיבה הטקטית בהא הידיעה של חיל-הרגלים. יחידות-הסיוע האלה של הבריגדה מכילות את תוספת הסיוע הדרוש של אש תלולת-המסלול, – כיום ע"י המרגמה בת 4.2 אינטש שכנראה תוחלף עוד בנשק יותר מדויק – התותח של חיל-הרגלים. תוספת-סיוע באש שטוחת-המסלול ניתנת על-ידי מכונת-היריה הבינונית. כדי להבטיח את יכולת התנועה של חיל-הרגלים מפני סכנה של התקפת-אווירונים

* "נושאי-הברן" – רכב משורין קל, בעל זחלים, נועד בעיקרו להובלתם של מקלעי "ברן", או מרגמות, וכן רובים אנטי-טנקיים, ואנשיהם, באזורי-הקרב הקדמיים, לשם תפיסת עמדות-קרב הקרובות אל האויב, יש ומפעילים את הנשק גם מתוך הרכב עצמו. – המער.

צורפו גם מכונות־יריה כבדות אנטי־מטוסיות בעלות קליבר של 20 מילימטר. עם הפרדת כלי הנשק הכבדים האלה מן הבטליון נשמרה גמישותו הטקטית, וצירופם לבריגדה מאפשר תמיכה בחיל־הרגלים ע"י תוספת האש מקרוב. במלחמה זו נעזרת תנועת חיל־הרגלים בשעת הצורך ע"י יצירת ערפל מלאכותי. זה הושג מתוך ההתפתחות התכנית שחלה באמצעי־הקצנה וכן בשימוש הטקטי בהם. חיל־הרגלים יכול ליצור את מסך הערפל בהיקף מקומי בלבד, ע"י שימוש בפצצות עשן הנורות ממרגמותיהם הם*. כשהם זקוקים לעשן בכמות גדולה הם נעזרים ע"י הארטילריה. מאידך, המציא המדע החדש אמצעים נוספים כדי להפריע לתנועת חיל־הרגלים. בצורת מוקשים נגד־אדם ו,מלכודות כסיל**. במקרים רבים משתמשים באמצעי זה במקום בתיל הדוקרני שפגשנו בו במלחמה הקודמת, או שהוא בא בצירוף אתו.

לקח ההיסטוריה

אם נעיין בהיסטוריה נמצא, כי תמיד, כאשר הוזנח אחד מהעקרונות של אש ותנועה או שחלה ירידה בצורות־הארגון ובציוד הדרושים להפעלתם, ממילא אבדה לו, לחיל־הרגלים, עליונותו בשדה הקרב. זה גרם תמיד להקפאת המלחמה ולהארכת המסעות. ודוגמאות מספר מן ההיסטוריה – יוכיחו. מימי קדם חפה חיל־הרגלים על תנועתו באותם כלי־היריה אשר ניתנו בידו ע"י התכניקה של זמנו. אם נקח לדוגמא את הרומאים, נמצא שחיל־הרגלים שלהם חיפה על תנועתו ע"י מטר של רומחי־הקֶּלֶה, כדי לאפשר לו להתקרב לאויב עד כדי שימוש בחרבו הקצרה. חניבעל, במלחמתו נגד רומא, ניסה לחפות על התקדמות חיל־הרגלים שלו עד כדי קרב־מגע, ולחסוך באבדות, ע"י שימוש בפילים. המצביא הרומאי ריגולוס הגיב על טקטיקה זו ע"י סידור ה„מניפולים“ שלו בשדרות עמוקות עם רווחים ביניהם למעבר הפילים. סידור זה דומה להגנה על שרשרת נקודות־מעוז שנכפתה עלינו במלחמה המודרנית ע"י השימוש בכוחות משוריינים.

בימי הביניים אבדה לו לחיל־הרגלים השליטה בשדה הקרב, ומקומו נתפש ע"י הפך־המשורין. באותו הזמן היה השריון עדיף מכלי־הנשק, וכתוצאה מכאן לא היה לחיל־הרגלים כוח־אש יעיל שיוכל להתגבר על הפרש המשורין. חיל־הרגלים לא היה בכוחו לעמוד בפני הפרשים בשדה הפתוח ולכן איבד את כוח־התמרון ואת היכולת למלא את תפקידו. שהוא, כאמור, לבוא לידי מגע עם האויב ולהשמידו. דבר דומה לזה קרה במלחמה הזו: השריון נעשה שוב השולט, מאחר שחיל־הרגלים לא היה לו נשק יעיל להתגבר על השריון. זה התאמת במיוחד במדבר, מקום שלחיל־הרגלים לא ניתן כל חיפוי ע"י מבנה הקרקע, ולעומת זה היה לחיל־השריון של האויב חוסש־תמרון

* ראה בחוברת זו את הרשימה „שימוש טקטי בשון“. – המער.

** להבדיל מהמוקשים הא־ט. שצוינו לעיל. – המער.

מלא, לא רק בשל העדר כמות האש ההכרחית, אלא גם בשל חסרוננו של סוג האש המתאים; וכך אבד לחיל-הרגלים כושר-התנועתו.

בימי הביניים חזר כושר התנועה לחיל-הרגלים עם הופעת הנשק הקטלני, הנשק החם, שפעולתו נטלה מאת הפרש המשורין את כוח המחץ שלו והחזירה לחיל-הרגלים את מעמדו בשדה הקרב. אותו הדבר קרה במלחמת זו. אמצעי הגנה מודרניים נגד טנקים, ביניהם התותח האנטי-טנקי והמוקש, כשהם מצטרפים אל מבנה קרקע – לא זה של המדבר, ששימש זירת-קרב במלחמה הנוכחית, – התזוירו שוב את חיל-הרגלים למקומו הראוי.

כוח האש של נשק חיל-הרגלים נוצל במלואו במאה הי"ט, כשסיר ג'ון מור, ב"דיביזיה הקלה" שלו*, ע"י פיזור הרגליים לשרשרות-קלעים, העלה את יעילות האש, וכן יצר תנאים שהקלו על התנועה. בקשר לזה יהיה מן הענין לציין את אחדות-ההשקפה של המפקדים הצרפתיים שראו את סיבת מפלותיהם בשדרותיהם המסורבלות יתר-על-המידה, אלו שהשתמשו בהן בשנים המאוחרות יותר של הקיסרות הנפוליאונית. לדעתם, מבנה השדרה פגם ביכולת התנועה ובתנופתה, מבלי שהוסיף כוח-קלם. אחת המסקנות של מלחמת דרום-אפריקה היתה זו, שתנועה ופעולת-האש הם הגורמים החשובים ביותר, והם טעונים לימוד. ויש משום סמל בדבר, שהמונח "תרגול חיל-הרגלים" הוחלף ב"אמון חיל-הרגלים".

במלחמת 18-1914 שוב איבד חיל-הרגלים את עליונותו בשדה הקרב. אחרי השלבים הראשונים במלחמה התנהלו הפעולות במסגרת נוקשה ונמנע מחיל-הרגלים לשמור על כושר תנועתו. לרוב ניצבו הצדדים זה לעומת זה בטנחים קצרים, בעמדות מבוצרות ורצופות. לא היו כל אגפים חשופים וההזדמנות לתמרון מועטה. משקל האש לא הספיק כדי לשתק באופן מוחלט את אשו של האויב, ועל ידי כך לאפשר לחיל-הרגלים להתקדם אליו עד כדי מגע. האש תלולת-המסלול של החיילות-המסייעים כל כמה שהיתה מרוכזת, לא יכלה לחסל את ביצוריו של האויב, ובמיוחד לא יכלה לנשק האבטומטי שטוח-המסלול, שהוא בעיקר היה המונע את תנועת חיל-הרגלים שלנו. בכל אופן, תמיד היו לשטן מאות המטרים האחרונים, כשהאש התומכת תלולת-המסלול היתה צריכה או להתאריך טווח ולהעמיק פגיעותיה אל עומק מערך האויב, או להיפסק, וכך לתת לאויב הזדמנות להתאושש ולחדש את פעולתו בכלי-היריה, ובמכונות-היריה ביחוד. בתנאים אלה, – פרט למקרים כשמבנה הקרקע היה מתאים לחיפוי-אש מעל הראש ע"י מכונות-היריה – לא היה בידי חיל-הרגלים להפעיל את כלי נשקו שטוחי-המסלול בשיתוף עם האש-התומכת של שאר החיילות, כדי להגיע לעליונות הדרושה להשגת ההצלחה הטקטית. לכן הצטמקה יכולת-הקרב העצמית של חיל-הרגלים, והיה סומך כמעט לגמרי על

* במלחמת ספרד, בין בריטניה לנפוליון, טופחה על יסוד נסיונם של גודרי "רובאי-הסלילים" (Rifles) שהוקמו בצבא הבריטי במלחמות אמריקה הצפונית, וסיגלו לעצמם נוחג-קרב מפורז. – המער.

סוגי החייל המסייעים, שיזכו אותו באפשרות-תנועה כל שהיא. השימוש בשריון החזיר במידת מה לחיל-הרגלים את יכולת התמרון. כתוצאה מזה חשבו רבים שהשריון בא במקום חיל-הרגלים בהשתערו. בסיכום הדברים הוכיחה המלחמה הזו את ההיפך הגמור מזה, בהתחשב בחסרונות של השריון, כפי שהוכרתי לעיל. ערכו של השריון הוא בכוחו המסייע, בשיתוף פעולה הדוק עם חיל-הרגלים, יותר מאשר בכוח ההשתערו של. אמנם אפשר לנצל כוח זה במלואו, כמו שהיה, למשל, בשלבים הסופיים של מסע-תוניסיה, כדי לנתק את מנגנון הניהול של האויב ולהשיג הכרעה מהירה, לאחר שהקרבות הפכו קרבות-תנועה בעיקר, עקב הפירצה שפרץ חיל-הרגלים בשיתוף כל שאר החיילות. אכן, אפילו בתנאים אלה היה על חיל-הרגלים לחסל את שרידי האויב שעל פני שדה הקרב.

הטקטיקה של ימינו

יסודות הטקטיקה של ימינו דומים בהרבה לאלו של הדיביזיה הקלה במלחמת חצי-האי הפירנאי והם: יצירת עליונות האש, גדולה ככל האפשר, במקום בו מבקשים את ההצלחה הטקטית, כדי לאפשר לחיל הרגלים לפקדן את דרכו לעבר האויב. מובן, שהתפתחות הזיון, כגון הופעת רובה-הסלילים וכלי הנשק האבטומטיים, גרמה לא במעט לשינויים ושכלולים של טקטיקה זו. מסיבות שונות קיבלו הפעולות במלחמה זו צורות גמישות הרבה יותר; כך, למשל, גרמה אימתו של חיל-השריון להתקין הגנה של אזורים-אזורים, בעומק, לעומת ההגנה, הקניית במלחמה הקודמת. ולכן יש עכשיו הרבה יותר הזדמנויות לתמרון ולהסתננות. מתוך כך ניתן לכלי הנשק שטוחי-המסלול של יחידות-הרגלים הקדמיות לזכות בעמדות, מהן יוכלו אף הם לתמוך בתנועת יחידותיהם, נוסף על האש של כלי הנשק תלולי-המסלול. כי על כן שוב יכול חיל-הרגלים, ע"י הפעלת עצמת-אשו, לחפות על תנועתו הוא*. בהודמנות זו ברצוני להביא ציטטה מתוך הוראות-האימונים שהוצאו ע"י פון-בראוכיץ' עם סיום מסע-הגרמנים בצרפת ב-1940:

„דינים וחשבונות רבים מדגישים את הערך של אש מרוכזת. ריכוז של אש מצריך הכנה קפדנית. — בשעה שמכינים את הריכוז הזה, צריכה כל פלוגה, ואפילו כל מחלקה, לנצל כל הזדמנות נוחה להתקדמות, ולספק את הכוח המסייע, לריכוז-של אשה בזממה היא“. ולהלן: „חיל-הרגלים לא השתמש כל צרכו בכלי נשקו המצויינים. חשוב במיוחד, שחיל-הרגלים, מכיון שנתקל באויב, לא יסתפק בכך שיקרא לעזרתה של הארטילריה, אלא אף יצור בעצמו, בכלי נשקו הוא. עליו להשתמש בנשק ההתקפה המצויין שלו

* לעומת תופת עמדות-החפירות הרצופות, ב-18-1914, בה לא היה כמעט ערך לאש-הרובים למכונות-היריה של הרגלים לדיכוי כוח התגוננותו של מתנגד שהתבצר. לתפקיד זה צלחה אז, בעצם, הארטילריה בלבד — מכל מקום עד להופעת הטנק מצד אחד, וראשית ההתפתחות של טקטיקת-ההסתננות הגרמנית מאידך גיסא, כלומר — עד ל-1918 בערך. — המער.

מכל המינים, כדי מלוא כוח הפגיעה אשר להם, ואף לא להפריז במצוות החסכון-בתחמושת, אמנם בלי בזבזנות חסרת-טעם. שומה על היחידות המתקיפות לבקש תמיד הזדמנות לשימוש במכונות-היריה שלהן מטיפוס 1934 * ע"י יריה ברווחים שבין קבוצות חילותינו אנו, או מעמדות גבוהות מעל לראשיהם; אבל בראש וראשונה — ע"י שימוש במכונות-יריה באזור הקדמי ביותר. מבני-התקדמות צרים בשעת התקפה, יש בהם משום הקלה למחן אש ע"י מכונות-היריה מעמדותיהן דרך הרחמים המתהווים או ביניהם. בטנחים קצרים יש להפעיל מספר גדול ככל האפשר של מכונות-יריה באזור הקדמי המובהק, כדי להשיג עליונות-באש.

כמה בחינות מיוחדות של קרבות חיל-הרגלים

דברתי באופן כללי על תפקידו של החיל הרגלי, אך ברצוני לעמוד על בחינות אופייניות ידועות של קרבות-הרגלים שהיה בהם כדי להדגיש במיוחד את ריבונות חיל-הרגלים בשדות הקרב על כל סוגיהם וטיפוסיהם. ואלה הם הגלגולים המיוחדים של חיל-הרגלים: ה.פעולות השלובות, החיילות המוטסים, ואורח-המלחמה המיוחד למזרח הרחוק. כל אלה גם יחד הוסיפו על מידת-המורכב שבארגון חיל-הרגלים בזמננו, בציד ובטקטיקה שלו, ועל כן עלתה, יחד עם כל אלה, אף רמת היכולת הנדרשת מהחייל הרגלי.

כרגיל יצעד החייל הרגלי לקראת הקרב, או שהוא מובל, בחלק מהדרך, בכלי תובלה מכניים. אבל כוח-הים שימש מאז אמצעי להביאו בים ישר אל זירת הקרבות. ובמלחמה זו כוח-האוויר מאפשר לעשות זאת גם בדרך האויר. שני דרכי-הפעולה האלה גם יחד מחייבים אורח-פעולות של חיל-הרגלים השונה מזה שביבשה; ודבר זה עצמו שוב מחייב את החייל הרגלי כי ידע את אשר יידרש ממנו בתנאים שונים אלו. גטל הקרב נופל, כמובן, בכל אחד מהמקרים האלה, על חיל-הרגלים בראש וראשונה. הוא המסתער בשעת העליה בחופים והתופס בידו את "ראשי-החוף"; וחיל-הרגלים יהווה גם חלק עיקרי בהקרב הכוחות המוטסים, כדי לכבוש את המטרות מיד לאחר הנחיתה מן האויר; שתי הפעולות הללו מחייבות ידיעות ואמון מיוחד, ובמקרים מסוימים גם ארגון, נשק וציוד מיוחדים. לא פעם ביצענו פעולות שלובות, בקנה מידה גדול, במלחמה הזו, ובמידה שקשה לבצע את הבקעתה או לפיתחה של חזית אויבת, משמש האויר האגף החשוף היחידי שבה, ולכן שומה על הרגלים בעתיד להיות מאומנים היטב בפעולה מהאוויר, ממש כפי שהם מאומנים עכשיו בפעולה מהים או על היבשה.

ושוב: בתנאי מלחמת הג'ונגל מן ההכרח שתפקיד-הקרב יוטלו כמעט בשלמותם על חיל-הרגלים. והקרב נהפך שם עכשיו, יותר מאשר בזמן

* מכ"י גרמנית המותאמת לשימוש גם כמקלע וגם, בעזרת כן קסן, כמזרח מכונות-יריה "בינוניות". — המער.

מן הזמנים, למלחמת חיל-הרגלים, על אמצעיו המיוחדים ועל הנוהג שלו בטקטיקה, בארגון, בזין ובציוד.

וכן, בכל המסיבות המשתנות הללו יש תפקידים שונים לחיל-הרגלים שהם אמנם ביסודם גלגולי קרב-הרגלים, אבל עם זאת מצריכים הם התאמה זו או אחרת באמצעים ובדרך הפעולה. כאלה הנם: "בטליוני-המנוע", הפועלים מתוך שיתוף פעולה מהודק ביותר עם המבנים המשווינים; בטליוני-הסיור, המכילים חיל-רגלים, להשגת ידיעות מפורטות יותר על השטח ועל האויב; "הקומנדות" לפעולות מיוחדות; ובמזרח הרחוק – קבוצות החדירה למרחקים של וינגייט במלחמת הג'ונגל.

מתודות של אמון

מדברי לעיל מסתבר שאמון חיל-הרגלים נעשה תפקיד קשה יותר, ובמיוחד – בפרק הזמן הקצר הניתן לתכלית זו בתקופת מלחמה. ודבר זה נעשה מורכב במיוחד עקב העובדה, שאם בזמן המלחמה הקודמת אפשר היה להרגיל את החיילות בהדרגה לרעש הקרב ולמתיחותו בקטע שקט, יחסית, של החזית, הרי במלחמה זו צפויים הם להעברה, כהרף עין, ממקום שקט בהחלט למקום בו משתולל הקרב בכל עוזו. אכן, דרכי האמון השתכללו אף הם, כדי שלא לפגור אחרי ההתפתחות הטקטית. וכשם שהמשחקים בכדור לומדים תחילה את צורות-היסוד של הטלת הכדור, והדיפתו לאחר שהוטל כלפיהם באופנים שונים, כך לומד גם החייל הרגלי תנועות-יסוד טקטיות ידועות, בתור בסיס לכל התנהגותו הטקטית בקרב. וודאי שתנועות-יסוד אלו צריכות להיות גם מגוונות וגמישות, כדי שיוכל החייל להגיב בכל מצב מן המצבים השונים העלולים להתהוות. אך לראשונה מלמדים אותו מצין תרגול, עוד בטרם ינסו להשתמש בתנועות ולהתאימן לנוף מסוים: כל זה – לא רק על מנת להבטיח סיגול ראשוני הגון של הלקח, אלא גם כדי להקנות לכל פרט את המכניזם של התנועה הטקטית בכללה, ואת חלקו הוא בתוכה. שיטת אמון זו נקראת "אמון הקרב" או "תרגולת הקרב". יצוין, כי בכדי להרגיל את החיילים לקולות-הקרב מקדישים תשומת לב מרובה למה שאנחנו קוראים עכשיו "הרכבת-חיסון לקרב". עד כמה שטעמי הבטחון מרשים, מטפחים צורות שונות של חיקוי לקולות הקרב – וכל החיילות, בתקופת אמוניהם, מתנסים באש שממטירים מעל לראשיהם.

תכונות-היסוד של הרגלי

פעולת הקרב של חיל-הרגלים בחזית מחייבת דרגת התמחות ויכולת העולה על כל צורת קרב אחרת. היא מחייבת רמה כל כך גבוהה של ידיעה, יזמה וכשרון-מנהיגות שהגבוהתיהם של הלוחם והמפקד בעת קרב-מגע נעשות

* "Motor battalion" – מינה המקובל בצבא הבריטי, להכדיל מ-"Motorized battalion" (בטליון

ממונע). – המער.

אבטומטיות כמעט. ואפשר כי היום הדבר נכון יותר מאשר בעבר, מחמת כלי הזין והציוד, שנתרבו ונעשו מורכבים יותר, מתוך מאמץ לאפשר לחיל-הרגלים לבצע את תפקידו. וכתוצאה מכך הפכה גם הטקטיקה למורכבת יותר. תכונות-היסוד, שאי-אפשר לו לחיל הרגלי בלעדיהן, נשארו, כמו בעבר, אותן התכונות עצמן. קליעה מעולה ושליטה בנשק חשובות עתה לא פחות מאשר בזמן מן הזמנים, אבל רב יותר מספר כלי הנשק שהחייל צריך לגלות בקיאות וחריצות בשימושם. קצב המלחמה גבר, ולא זו בלבד שהמפקדים צריכים לחשוב ולפעול ביתר מהירות, כי גם החיילים צריכים להתנועע ביתר זריזות. נדרשת על כן רמה גבוהה של כושר-שדה וסבילות. החייל הרגלי צריך לדעת להסתיר את עצמו ואת עמדותיו בכל זמן שהוא, ולכן דרושות לו תכונות הצייד-האורב וסגולות-הסוואה של בעל-חי. וכל אלה דרושים פי כמה כעת, שעין-אויב מקוחה לא על האדמה בלבד, כי אם גם מהאוויר. לכאורה, מוזר הדבר, שבדורנו הממוכן תידרש אותה יכולת ההליכה כמו בעבר, אבל מתוך השוואות נגיע לכך שדרושים התאמצות והתמדה העולים על מה שנדרש לפנינו. אנחנו דורשים מהחייל הרגלי שיוכל ללכת 50 קילומטר ביום ולהלחם בסוף המצעד, ולעבור כל כבדת-דרך בת 16 קילומטר בערך בשתי שעות. עכשיו אין די לו, לרגלי, שיהיה אמן במקצועו הוא, עליו להיות גם מין חייל, שידו בכל: הוא תותחן לעצמו, מפני שכלי-תותח גלילים כיום במסגרת חיל-הרגלים; הוא חפר לעצמו, כי עליו לדעת להניח מוקשים ולפגזות, ולהשתמש בחמרי נפץ. במלחמה זו השתמש כבר במקצועו המורכב הזה במסיבות שונות ומשונות: בביצות דרום-מערב האוקיינוס השקט; בגיונגל של בורמה; במדבר האפריקאי; בגבעות חוניסיה; בערי סיציליה; בהרי איטליה. עובדה היא כי החייל הרגלי של זמננו צריך להיות עתיר-תכונות וכשרונות.

כאשר הוקמה לראשונה במיניסטריון המלחמה מנהלה מיוחדת לחיל-הרגלים, התחלתי לפרסם ולשגר לכל זירות המלחמה צרור-רשימות חודשי על עניני חיל-הרגלים. תחילה חשבתי, כי יאה יהיה לו לצרור זה להקרא P. B. I., * אלא שמשמעות הדברים אחרת מזו שהיתה מקובלת בעבר, אך כבר אינה הולמת את המציאות כיום. כי את ה-P. B. I. של זמננו יש לפענח: Progress Bulletin, Infantry (ביולטין הקדמה לחיל-הרגלים).

מנהיגות

דבר המובן מאליו הוא, כי הרמה הגבוהה הנדרשת מחייל רגלי, מחייבת גם רמה גבוהה של מנהיגות, ועם עליית-קצב הפעולות – גם אמצעי נוסף, אשר יאפשר למפקד לקיים את שליטתו במכונה הצבאית המורכבת. כאמצעי כזה משמש האלחוט ולכן צריכים מספר חיילים רגליים לידיעה הגונה * ראשי-תיבות, בלשון-החולין של הצבא הבריטי, לחיל-הרגלים האדום, האומלל. – המער.

במקצוע זה. משהוכרה הרמה הגבוהה של מנהיגות הנדרשת בחיל-הרגלים, ניתן לא מומן האישור, שכל מפקדי הפלוגות הרובאיות יהיו מעתה קצינים בדרגת מיג'ור; ועל ידי כך הוגדל מספר המיג'ורים בבטליון של חיל-הרגלים מ-3 ל-5. אכן, מספרם עלה עם עלות אחריותם הישירה לחיי האנשים, הנָּקָה מאחריותו של כל מפקד יחידת-משנה בחיל אחר, עם אופיה המורכב יותר של המלחמה התדישה וריבוי-הצורות של כלי הנשק; וכן בהתחשב בעובדה, שבשלב של מגע-מקרב וקרב גוף-אל-גוף תלויה התוצאה בעיקר בכשרונם, ידיעתם ויכולת הנהגתם של מפקדי הפלוגות הרובאיות; ולא רק במידה שאלו מתגלות בזמן הקרב, אלא גם תוך האמונים וההכנות שקדמו לקרב.

ברצתי לתת דוגמא אחת בלבד למנהיגותו של מפקד בחיל-הרגלים במלחמה הזאת. אני מצטט הודעה על הענקת "צלב ויקטוריה" ללויטננט קלרק, מ-הלויאל רגימנט, שניתן לו לאחר מותו. עבור אומץ לב יוצא מהכלל בקרב בקרית-אל-עטש, בתוניסיה. ב-23.4.1943, עם שחר, בשעת ההתקפה על גבעת קרית-אל-עטש, הוכנס הבטליון של לויטננט קלרק כולו לקרב. פלוגה "ב" השיגה את מגמתה אבל הושמדה כמעט כולה ע"י התקפת-נגד. הקצין היחידי ששרד היה לויטננט קלרק, אשר היה אמנם כבר פצוע בראשו, אבל אסף סביבו מחלקה מעורבת, משרידי הפלוגה, והתנדב לתקוף שוב את העמדה.

כשהתקרבה המחלקה למטרתה, נפנשה באש חזקה מעמדת מכונת-יריה. הלויטננט קלרק תימרן את מחלקתו לעמדה, שממנה תוכל לתת אש מחפה, ואחר כך תקף את עמדת האויב יחידי, כשהוא הורג או לוקח שבי את כל צֶנֶת המכונה, והוציא מכלל פעולה את מכונת היריה. תיכף לאחר כך נתקלה המחלקה באש חזקה משתי עמדות מכונות-יריה אחרות. לויט. קלרק תימרן שוב את מחלקתו ותפס עמדה, והוא לבדו התקדם, הרג את אנשי הצֶנֶת, אילצם להכנע, והוציא את מכונות היריה מכלל פעולה. אחר-כך ניהל את מחלקתו למטרה וציוה עליה להתבסס בה. תוך כדי ההתבססות הותקפה המחלקה באש של שתי עמדות צֶלָפִים. מבלי להסס התקדם לויט. קלרק יחידי כדי לסלק את המכשול הזה, אבל נהרג בהיותו מספר צעדים מהאויב.

אין ספק שהצעדים לשמירת הפרסטיג' של מפקדי חיל-הרגלים מדרגות נמוכות מוצדקים כיום וכן הצדיקו את עצמם תמיד בעבר.

נסיתי לצייר כאן תמונה מתפקידו של חיל-הרגלים החדיש. מסקירה קצרה זו על התנאים אשר בהם התנהלו קרבותינו והמסיבות שבהן עלולים הם להתנהל בעתיד, ברור, שעל חיל-הרגלים למלא תפקיד ראשי בהשגת הנצחון בשדה הקרב, במלחמה החדשה במידה לא פחותה, אם לא גדולה יותר, משבעבר. ואם כי תכונות-היסוד של חייל רגלי טוב נשארו כשהיו, צריך הוא להיות בעל יכולת רב-צדדית יותר מאשר מקודם. ולכן לא רק שעלינו לקיים חיל-הרגלים בהיקף אשר יספיק כדי לנצח במערכותינו, אלא שעל חיילים רגליים אלה להגיע לידי רמה גבוהה מאוד, כדי שיהיה ביכולתם למלא את תעודתם.